

CONFIDENTIAL

LIMITED DISTRIBUTION

READ AND DESTROY

ITEM No. 9516/56

MV
Oct 9
IV-6508

HUNGARY

CULTURE
Literature

/800/
/805/

THE SECOND DISGRACE OF POET ERDŐLYI.

SOURCE PARIS: Official visitor from Hungary.

DATE OF OBSERVATION: Summer 1956.

ENGLISH SUMMARY: Well known second-rate poet, József ERDŐLYI, aged 70, fell in disgrace again. He was first disgraced in 1945, for having been favorable to right-wing ideas.

After some years of gloomy misery, ERDŐLYI made a spectacular literary selfcriticism and was once more admitted. His poems were published in official reviews, and he received a State support and an apartment free of charge.

ERDŐLYI's dream, however, was to travel to the West for "new inspiration." This was forbidden, considering his lack of importance.

The old poet felt that "he had sold himself for nothing" and wrote a new poem: "Once I will plough on free ground." The symbolic sense escaped the censor, but not the Ministry of People's Education.

The review containing the poem was seized by the AVO and the 70-year-old poet is once again in disgrace for "capitalist deviation." Moreover he was kicked out of his apartment.

EVALUATION COMMENT: UNCONFIRMED. ERDŐLYI's poems were in the past sporadically published by the press.

+ + +

/more/

ERDÉLYI József költőt, aki a nyilas eszmékkel is kacérkodott, a rezsim sokáig teljesen félreállította. Kegyelemkenyéren éldögélt, mígcsak egy szép napon töredelmes "irodalmi önkritikát" nem gyakorolt. Ettől kezdve ismét megjelentek írásai az Irodalmi Újságban és napilapokban is.

A rehabilitáció első következményeképp ERDÉLYI Józsefet hat hónapra bementették egy művész-házba, majd lakást szereztek neki és havi kegydíjban is részesült.

ERDÉLYI azonban többre vágyott. Külföldre szeretett volna menni, "új inspirációért." Ez azonban már meghaladta a Rendszer nagylelkiségét, illetve ERDÉLYI fontosságát.

A hiábavaló igyekezet nagyon elővette a közel 70 esztendő költőt. Ugy érezte: "hiába adta el magát." Egyre zárkózottabb lett és mind kevesebbet írt.

RÁKOSI bukása után azonban ismét új verssel kopogtatott be az Irodalmi Újság szerkesztőségébe. A költeményt elfogadták és ki is nyomtatták. A felusi életmódot dicsőítő strófák visszatérő záró-sora így hangzott: "Szántok én még szabadon..." A cenzura vagy elnézte, vagy túlzó liberalizmusról akart tanúságot tenni, s így a nyilvánvalóan tendenciózus sor "átment."

Valamelyik Párt-korifeus azonban megsokalta ERDÉLYI József nagy szabadságvágyát és rátelefonált az Irodalmi Újságra, a cenzurára, meg az illetékes minisztériumra.

Eredmény: az Irodalmi Újság már szétszotott példányait ÁVO-legények szedték össze a BUDAPEST-i újságárusoktól, a 70 esztendő ERDÉLYI József pedig a "nagy megtérés" után ismét kegydíj nélkül az utcára került.

End

LIMITED DISTRIBUTION

READ AND DESTROY